

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 641/2016 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksestä lahjoittaa peruskoulun yhdeksäsluokkalaisille kirja "Meidän kaikkien pitäisi olla feministejä"

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mika Raatikaisen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 641/2016 vp:

Aikooko asianomainen ministeriö sallia kiistanalaisen ideologian levittämisen kaikille suomalaisille yhdeksäsluokkalaisille ja

jos ministeriö sallii kirjan levittämisen, kuinka se perustelee suomalaisten yhdeksäsluokkalaisten poliittisen manipuloinnin ja vielä niin, että se tapahtuu verovaroin?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Perusopetuksella on perusopetuslain (628/1998) toisen pykälän mukaan sekä kasvatus- että opetustehtävä. Tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Opetuksen lisäksi oppikirjat ja muu oppimateriaalit sekä työvälineet ja aineet ovat maksuttomia. Opetuksessa noudatetaan valtakunnallisesti yhtenäisiä perusteita siten kuin laissa säädetään.

Opetuksen sisällöstä säädetään perusopetuslain 11 pykälässä ja opetussuunnitelman perusteista lain 14 pykälässä. Valtioneuvosto päättää opetuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista sekä tuntijaosta eli perusopetukseen käytettävän ajan jakamisesta eri oppiaineiden ja aineryhmien opetukseen sekä oppilaanohjaukseen. Opetushallitus päättää opetussuunnitelman perusteista eli perusopetuksen eri oppiaineiden ja aihekokonaisuuksien, oppilaanohjauksen ja muun laissa tarkoitetun opetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä sekä kodin ja koulun yhteistyön ja oppilashuollon keskeisistä periaatteista ja opetustoimeen kuuluvan oppilashuollon tavoitteista. Opetuksen järjestäjän, yleensä kunnan, tulee hyväksyä perusopetuslaissa tarkoitettua opetusta varten opetussuunnitelma.

Suomalaisen opettajuuden yksi perusta on pedagoginen vapaus. Siihen kuuluu muun muassa oppituntien itsenäinen valmistelu ja toteutus. Opettajalla on siis oikeus päättää, mitä opetusmenetelmiä ja oppimateriaaleja, esimerkiksi kirjoja, hän käyttää. Oppikirjat ja niiden oheismateriaalit ovat opettajan työkaluja. Oppimateriaalien valinnalle pitää olla pedagogiset perusteet, ja siksi opettajat saavat valita materiaalit itse. Opetus- ja kulttuuriministeriö tai Opetushallitus ei määrää, päätä eikä anna suosituksia opetuksessa käytettävästä materiaalista. Päätökset oppimateriaaleista tehdään Suomen koulujärjestelmässä hajautetusti, opettajakohtaisesti.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 641/2016 vp

Ministeriö ei ota kantaa yksittäisen opetusmateriaalin käyttöön taikka sen mahdolliseen ideologiseen taustaan, kunhan se on lain ja hyvien tapojen mukaista sekä tukee opetussuunnitelman pedagogisia tavoitteita.

Toisin kuin kysymyksessä väitetään, opetus- ja kulttuuriministeriö ei ole tehnyt päätöstä ostaa Chimamnda Ngozi Adichien kirjoittamaa kirjaa ”Meidän kaikkien pitäisi olla feministejä”. Ministeriöllä ei ole aikomusta lahjoittaa kirjaa ensi keväänä jokaiselle suomalaiselle peruskoulun yhdeksäsluokkalaiselle. Suunnitteilla ei ole myöskään verovarojen käyttäminen kyseiseen lahjoitukseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt peruskouluihin suunnattuun tasa-arvohankkeeseen 70 000 euron avustuksen Kulttuurikeskus PiiPoon kannatusyhdistys ry:lle. Hankkeessa tehdään yhteistyötä mm. Opetushallituksen ja Jyväskylän yliopiston kanssa. Hanke kytkeytyy myös WOW (Women of the World) Finlandin Suomi 100-juhlavuoden tapahtumakokonaisuuteen, jonka päätapahtuma on maaliskuussa Tampereella. Hankkeen avustus on myönnetty veikkausvoittovaroista.

Hankkeen tavoitteena on saada nuoret keskustelemaan ja tuomaan esiin ajatuksiaan tasa-arvosta ja lisätä myös opettajien aiheen käsittelemiseen liittyviä valmiuksia. Hankkeessa kouluille jaetaan opetusmateriaalipaketti, joka sisältää mm. videon suomalaisen tasa-arvon historiasta sekä työpajamateriaaleja. Materiaalin jakaja on siis avustettu yhdistys. Opetuksen järjestäjällä on tässäkin yhteydessä vapaus valita opetuksessa käyttämänsä materiaali ja ottaa vastuu sen käytöstä suhteessa opetuksen ja kasvatuksen tavoitteisiin. Osana hanketta julkaistaan tunnetun nigerialaisen kirjailijan Chimamanda Ngozi Adichien pamfletti ”Meidän kaikkien pitäisi olla feministejä”, joka lennokkaasta nimestään huolimatta käsittelee tasa-arvoa.

Ei ole poikkeuksellista, että avustusta saanut hanke tuottaa oppimateriaalia. Materiaalin jakamisesta opetuskäyttöön päättävät opettajat ja rehtorit.

Helsingissä 31.1.2017

Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen